

ANNALES DE L'UNIVERSITÉ DE CRAÏOVA
ANNALS OF THE UNIVERSITY OF CRAIOVA

**ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA
SERIA ȘTIINȚE FILOLOGICE LANGUES ET
LITTÉRATURES ROMANES AN XXII, Nr. 1, 2018**

EDITURA UNIVERSITARIA

REZUMATE

CÂND ADJECTIVUL CALIFICATIV DEVINE METAFORĂ

Mouad ADHAM
Universitatea Cadi Ayyad, Marrakech, Maroc
mouad1449@gmail.com

Studiile consacrate analizei sintactico-semantice a metaforei privilegiază adesea rolul substantivului și al verbului, deși rolul adjectivului calificativ în construcția acestei figuri de stil merită întreaga atenție a cercetătorilor. Urmând același demers ca și în studiul metaforei nominale și verbale, am descoperit că metafora adjectivală constă într-o ruptură a izotopiei semantice ce dă naștere mai multor subtipuri și unui efect stilistic remarcabil. Studiul de față își propune să analizeze metafora adjectivală din ciclul romanesc proustian *À la recherche du temps perdu* dintr-o perspectivă semantico-retorică.

Cuvinte-cheie : *metaforă adjectivală, izotopie, alotopie, sens, figură.*

METAFORE OLFACTIVE ȘI GUSTATIVE ÎN LIMBILE ROMÂNĂ ȘI FRANCEZĂ

Mioara CODLEANU
Universitatea « Ovidius », Constanța, România
micodleanu@gmail.com

Conceput din perspectiva omniprezenței metaforei în viața de zi cu zi și a funcționării sale ca principiu organizator al gândirii noastre, prezentul articol propune compararea configurației metaforei în două domenii senzoriale: gustul și mirosul. De asemenea, studiul vizează compararea sistematică conceptuală a metaforelor gustative și olfactive în limbile română și franceză, prin structurile metaforice lexicalizate ale celor două limbi romanice. Studiul structurilor lingvistice care încorporează experiențele senzoriale [gustative și olfactive] ale acestor două limbi ne va permite să evidențiem modurile lor specifice de structurare a realității, dar și punctele de structurare conceptuală comună.

Cuvinte-cheie : *metafora, gust, odorat, zone conceptuale, meliorativ, peiorativ*

CONSIDERAȚII ASUPRA UNOR TIPURI DE METAFORE DIN DISCURSUL ECONOMIC

Marinella COMAN
Universitatea din Craiova, România
marinellacomana@gmail.com

Prezentul articol își propune să identifice și să analizeze metaforele discursului economic, modelul metaforic fiind un mijloc productiv de a reprezenta în mod relevant dezvoltarea conceptelor economice. Studiul diferitelor tipuri de metafore este un subiect interesant pentru analiza discursului specializat și, prin urmare, analiza noastră va fi axată pe expresiile metaforice specifice celor trei nivele ale discursului economic: discursul economic științific, profesional și neprofesional. Conceptualizarea metaforică este un proces fundamental al gândirii, aplicat pe scară largă în modelizarea științifică, inclusiv în discursul economic. Metafora permite ca două universuri disjuncte să găsească puncte de convergență pentru a maximiza comunicarea în discursul economic.

Cuvinte-cheie : *metaforă conceptuală, semantica cognitivă, discurs economic profesional și non-profesional.*

METAFORA - DEVIANȚĂ SEMANTICĂ ȘI INSTRUMENT DE SUBLIMARE A FEMEII ÎN POEZIA LUI HAMIDOU DIA

Moussa COULIBALY
Universitatea Cheikh Anta DIOP, Dakar, Sénégal
rhogsen@yahoo.fr

Metafora, ca denotație deviantă sau aberație semantică, capătă o importanță capitală în actul elogierii. Această viziune este potrivită pentru genul epideictic, a cărui temelie este idealizarea obiectului adorației. Dintr-o perspectivă esențial semantică, studiul încearcă să demonstreze faptul că metafora este un trop eminent poetic pentru constituirea unei noi pertinente semantice. Acest fenomen apare ca urmare a coluziunii, a tensiunii dintre semnificația cuvintelor și a recategorizării acestora, prin crearea de noi sensuri. În acest sens, metafora este o figură strălucitoare, un mijloc eficient de sublimare a femeii în producția poetică a lui Hamidou Dia.

Cuvinte-cheie: *metaforă, semantică, sintaxă, sublimare, femeie.*

METAFORE ÎN LIMBAJUL NAVIGAȚIEI PE WORLD WIDE WEB (DOMENIUL FRANCO-ROMÂN)

Alice IONESCU
Universitatea din Craiova, România
aliceionescu2002@yahoo.com

Articolul de față își propune să identifice și să clasifice după criteriile semantice metaforele spațiale uzuale folosite de vorbitorii francezi și români pentru a vorbi despre navigarea pe World Wide Web. Cadrul conceptual pe care se bazează cercetarea noastră este oferit, în principal, de lucrările lui Lakoff și Johnson (1980, 1985) despre metaforele vieții cotidiene care "ne ajută să ne structurăm modul de percepție a realității, gândire și acțiune", precum și de cele ale lui Maglio și Matlock (1998), Jamet (2006) și alții. Corpusul pe care se bazează analiza noastră cuprinde texte de specialitate informatică (cursuri universitare, presă informatică) și de popularizare științifică (broșuri, articole pentru publicul larg) referitoare la utilizarea internetului.

Cuvinte-cheie: *metaforă conceptuală, terminologie, informatică, navigație, Web.*

METAFORE ALE RĂULUI ÎN VOLUMUL *LE GLAS DU MAL*, DE NAJIB REDOUANE

Anda RĂDULESCU
Universitatea din Craiova, România
andaradul@gmail.com

Trop privilegiat în poezie, metafora este materia primă folosită pentru a crea imagini de o forță sugestivă remarcabilă. *In praesentia* sau *in absentia*, lexicalizată sau originală, conceptuală sau obținută prin transfer de semnificație și adăugarea / eliminarea de caracteristici semantice, nominală sau verbală, singulară sau în cascadă, metafora se manifestă sub diferite forme, pe care încercăm să le prezentăm aplicat la culegerea de sonete ale lui Najib Redouane, scriitor canadian și american de origine marocană. În volumul *Clopotul răului*, el face o radiografie a răului și a consecințelor morale pe care acesta le are asupra individului, antecedentele personale ale poetului confundându-se cu cele ale popoarelor arabe care se revoltă împotriva opresiunii și a dictaturii. Analiza noastră se situează la trei niveluri: o scurtă incursiune în formele pe care răul le poate îmbrăca, considerații asupra teoriilor metaforei și, în cele din urmă, prezentarea celor mai frecvente tipuri de metafore în acest volum de poezii.

Cuvinte-cheie: *rău, revoltă, persecuție, suferință, tipuri de metafore.*

METAFORĂ ȘI NEOLOGIE: UNELE REFLECȚII PRIVIND FRANCIZAREA TERMENILOR DE ECONOMIE ȘI FINANȚE

Micaela ROSSI
Université de Gênes, Italie
micaela.rossi@unige.it

Contribuția noastră își propune evidențierea principalelor mize ale neologiei metaforice, precum și dinamica semantică și discursivă care se manifestă în utilizarea terminologiilor tehnice care rezultă dintr-o metaforă conceptuală comună. Mai exact, prin studiul unui corpus terminologic, vom analiza evoluția metaforelor conceptuale și a ideologiilor care stau la baza lor, în tranziția de la limba engleză la cea franceză și într-un domeniu foarte imagistic, cum este cel al limbajului investițiilor financiare, în relație cu politicile lingvistice ale comitetelor de experți ale DGLF.

Cuvinte-cheie: *metaforă conceptuală, terminologie, traducere, neologie.*

METAFORA SEXUALĂ CA TOPIC LITERARTURIZANT AL SCENOGRAFIEI CORPULUI ÎN PUBLICITATE

Dorgelès HOUESSOU, Mohamed CAMARA
Université Alassane Ouattara, Côte d'Ivoire
dorgeleshouessou@yahoo.fr, mohcame@yahoo.fr

Cadrul paradigmatic al acestei comunicări este stilistica vizuală, împrumutând din semiotică modus-ul său metodologic, dar nu și funcționarea ei euristică. Stilistica figurală tratată aici va căuta singularitatea expresivă în eficiența perlocuționară. Întreprinsă dintr-o perspectivă hermeneutică, cercetarea articulează funcționarea discursului cu reprezentarea de identități vizuale create prin codificare plastică, discursul narativ / poetic juxtapunându-se cu cel publicitar și, în cele din urmă, nivelul axiologic, purtător al valorilor promovate de marca respectivă. Scopul acestui studiu este acela de a arăta că metafora sexuală ca topos literar consacrat, ce mizează pe scenografia corpului proiectat, este adesea investită de către agenții de publicitate pe o scală tensivă în care implicitul poate avea ca rezultat un mesaj abscons ce susține strălucit o argumentație comercială.

Cuvinte-cheie: *metaforă, implicită, sexualitate, literatură, limbaj publicitar.*

ADAPTAREA CINEMATOGRAFICĂ A METAFOREI: CAZUL MORȚII ANNEI KARENINA

Julie LESNOFF
École des Hautes Études en Sciences Sociales,
CRAL, Paris, France
julie.lesnoff@gmail.com

Ce se întâmplă atunci când metafora care induce o noțiune de transfer și care poate crea probleme atunci când este tradusă sau transferată dintr-un text pe un ecran? În acest articol, vom examina problema adaptării cinematografice a metaforei, concentrându-ne pe cazul morții Annei Karenina, exprimată în romanul lui Tolstoi printr-o metaforă. [Acest articol prezintă concluziile trase din analiza mai multor filme, ca parte a unei disertații masterale.] De asemenea, pentru a ne ilustra ipoteza de cercetare, ne vom concentra pe analiza unei secvențe a filmului *Leo Tolstoy's Anna Karenina* de Bernard Rose prezentând sinuciderea Annei Karenina.

Cuvinte-cheie: *metaforă, adaptare cinematografică, interpretare, Anna Karenina, moarte.*

METAFORA VESTIMENTARA IN SAGA *LES ROUGON-MACQUART*

Corina SANDU
King's University College, Universitatea Western Ontario, Canada
csandu@uwo.ca

Scopul acestui studiu este de a analiza și de a organiza multitudinea de metafore legate de îmbrăcăminte existente în ciclul romanesc *Les Rougon-Macquart* de E. Zola. Categorizarea noastră, care ține cont de disciplinele / subiectele asociate acestor metafore, deschide calea unor analize mai concentrate (de exemplu, asupra unui titlu sau asupra unui caracter) și a explorării aprofundate a unui număr limitat de metafore. Originalitatea studiului nostru constă în combinarea analizei stilistice a vestimentației comparate cu o analiză semiotică care plasează îmbrăcăminte ca semn într-un sistem bine stabilit, bazat pe Rougon-Macquart de Zola, unde sensul îmbrăcăminte este asociat unei valori de judecată (judecată a socializării) care poate fi interpretată atât de contemporanii lui Zola, cât și de cititorii de astăzi.

Cuvinte-cheie: *métaphore; vêtement; signe vestimentaire; Zola, Emile; Les Rougon Macquart.*

ANALIZA STILISTICĂ A METAFOREI *IN ABSENTIA* ÎN *LE NOIR N'EST POINT NOIR* DE ALBERT DEBONY

Gomongo Nargawélé SILUÉ
Universitatea Alassane Ouattara, Côte d'Ivoire
nargawelesilue@yahoo.fr

Metafora este rezultatul unei utilizări lingvistice creative prin care sunt asociați semantic doi termeni aparținând unor domenii diferite. În ceea ce privește structura metaforei, în funcție de prezența sau absența termenului metaforizat în discursul literar, se vorbește de metaforă *in praesentia* sau *in absentia*, vie sau stereotipă, simplă sau filată. Prin urmare, domeniul de manifestare a metaforei este sectorul literar. Dacă analiza stilistică, conform demersului stilistic propus de Georges Molinié, are ca scop descrierea caracterului literar al discursului, atunci putem trage concluzia că metafora, mai ales *in absentia*, încetează să mai fie o simplă figură de stil, fiind generată de un transfer analogic de denominare, care conferă discursului lui Albert Debony, prin prezența ei pregnantă, un profund caracter literar.

Cuvinte-cheie: *metaforă, stilistică, verbal, adjectival, in absentia, literaritate*

METAFORA CA EXPRESIE A CONFLICTULUI RASIAL ÎN *LA CROIX DU SUD* DE JOSEPH NGOUÉ

Omer Takam
Universitatea din Buea, Camerun
omertakam@gmail.com

Acest articol prezintă metafora ca o figură de stil emblematică, care se află la originea procesului de construire a sensului conflictului care opune, în *La Croix du Sud*, rasa neagră celei albe. Acest trop capătă diverse configurații expresive, exprimând violența celor două rase, fiecare arătându-și forțele capabile să-și distrugă adversarul: Negrul pune în lumină monstruoasa lipsă de umanitate a Albului, în timp ce Albul prezintă Negrul ca o ființă fără valoare. Confruntarea celor două rase anunță victoria neagră și plauzibila eliberare a jugului alb. Și astfel capătă sens acest studiu care se derulează sub semnul stilisticii.

Cuvinte-cheie: *metaforă, trop, conflict, stilistică, semasiologic*

**TRAVELS IN NIHILON (1971) DE ALAN SILLITOE :
O METAFORĂ ANTI-TOTALITARĂ**

Alain VUILLEMIN
Universitatea « Paris-Est », LIS (EA 4395)
UPEC – F 94110 Créteil, Franța
alain.vuillemin@dbmail.com

Călătorii în Nihilon este un roman publicat în Marea-Britanie, în 1971, de scriitorul englez Alan Sillitoe. Cartea povestește aventurile celor cinci călători britanici pe o insulă, numită « Nihilonia », situată între două țări, « Nihilon » și « Cronacia ». Ei trebuie să redacteze un *Ghid de călătorie* despre acest ținut puțin cunoscut. Harta care se află în interiorul acestei cărți reprezintă această insulă imaginară ale cărei contururi corespund granițelor României din 1971. Acest text își propune să exprime « adevărul pe care Nihilon (pretinde) că l-a atins prin nihilismul constructiv », doctrina politică a șefului său, președintele Nil care a împins până la absolut « un sistem perfect de haos înregimentat ». Ironia este tăioasă, textul este metaforic. Interogația este gravă, probabil fără răspuns, despre natura libertății. Această operă este, de fapt, o alegorie anti-totalitară surprinzătoare, îndreptată în aparență împotriva regimurilor dictatoriale post-staliniste ale României și țărilor din Est în perioada războiului rece și, în același timp, într-un mod mai insidios, împotriva Marii Britanii și a țărilor capitaliste din Vest din aceeași perioadă. Ce ne dezvăluie această metaforă, studiul cadrului său geografic, ascunderea conținutului și supraîncărcarea semnificațiilor alegorice, declarante sau latente?

Cuvinte-cheie: *metaforă, roman, Sillitoe, România, totalitarism, anti-utopie*

MIT ȘI METAFORĂ ÎN OPERA LUI SYLVIE GERMAIN

Crina-Magdalena ZĂRNESCU
Universitatea din Pitești, România
crina_zarnescu@yahoo.fr

Plecând de la o idee a lui Borges, conform căreia omul compensează limitele rațiunii în efortul de a înțelege resorturile cele mai intime ale existenței prin imaginația care creează mituri și simboluri, mi-am propus să analizez metafora pe care Sylvie Germain o construiește în romanul său poetic *Le Livre des Nuits*. Metafora este ingredientul unei scrieri alchimice menită să surprindă mișcarea ideilor și a sentimentelor în fața unei realități agresive și restrictive. La Sylvie Germain, metafora este o sursă de inovație mitică în sensul în care ea recalibrează miturile vechi în funcție de condiționările epocii moderne pe care autoarea o trăiește în mod intens. Dacă dorim să definim metafora prin trăsături senzoriale, patetice, estetice și axiologice, putem face apel la două dintre operele sale care ne ajută să vedem « culorile invizibilului » și să auzim « ecourile tăcerii din opera ei ».

Cuvinte-cheie: *metaforă, hermeneutică, mit, ambiguitate, existență tragică*

DESPRE DINAMICA HAOTICĂ A METAFOREI ÎN PERSPECTIVA SINCRONICITĂȚII

Narcis ZĂRNEȘCU
Academia Română, România
narciss.zarnescu@gmail.com

Studiul de față își propune să surprindă dinamica haotică a metaforei, efect al unei serii de procese creative care par să se desfășoare, în anumite cazuri, între serendipitate și sincronicitate. Având ca punct de plecare anumite ipoteze provenite din fizica cuantică, teoria haosului și a complexității, proiectul nostru propune o altă micro-teorie despre metaforă, definită, de data aceasta, ca fiind generatoarea corespondențelor și a unei ordini acauzale, semnificante și creatoare.

Cuvinte-cheie: *Aristotel, Jung, Perelman, Ricœur, metaforă, serendipitate, sincronicitate, trans-temporalitate*

C'ÉTAIT TUNIS: 1920 (POVESTE DE VIAȚĂ) : MEMORIILE DIN COPILĂRIE ALE LUI MAHERZIA AMIRA-BOURNAZ

Camelia MANOLESCU
Universitatea din Craiova, România
cameliamanolescu@yahoo.com

Scriitoare emerită a secolului al XX-lea, Maherzia Amira-Bournaz (1912-2002) este o adeptă a discursului autobiografic ca demers retrospectiv al vieții scriitorului și al condiției femeii arabe. În studiul nostru, ne propunem să re-analizăm *C'était Tunis: 1920* ca autobiografie și discurs retrospectiv în care Maherzia Amira-Bournaz, autor și personaj al propriului său roman, face apel la memorie și recreează discursul vieții: imaginea completă a copilăriei sale (într-o țară unde accesul fiicei arabe la educație este limitat) și a mentalităților și cutumelor familiei arabe, ca document autentic al vieții în Tunisia anilor 20, aflată sub proectorat francez.

Cuvinte-cheie: *autobiografie, memorii/poveste retrospectivă, educație, identitate*

«ACEASTĂ VOINȚĂ DE A REZOLVA ENIGMELE...». MODELUL POLITIST ÎN OPERA LUI PATRICK MODIANO

Elena-Brândușa STEICIUC
Universitatea « Ștefan cel Mare » Suceava, România
selenabrandusa@yahoo.com

Majoritatea romanelor lui Modiano, din toate timpurile, pun în scenă capcane în care cad personajele tinere și naive, care continuă cu o anchetă făcută de obicei de personajul narator pentru a găsi motivele disparițiilor misterioase sau pe autorii diverselor crime. *Rue des boutiques obscures, Dimanches d'août, Quartier libre, Une jeunesse, Au café de la jeunesse perdue, Pour que tu ne te perdes pas dans le quartier* – sunt câteva dintre romanele lui Modiano care stabilesc un raport special cu romanul polițist, căci autorul, fiind atras de acest model, nu se pliază în totalitate regulilor impuse de acest gen. Am putea spune că el

deturnează sensul inițial al romanului polițist, dat fiind că enigma este și mai greu de descifrat la sfârșitul povestirii.

Cuvinte-cheie: *Patrick Modiano, roman polițist, enigmă, trecut, memorie, identitate*

**ORTOGRAFIA LA ORA DE LIMBĂ FRANCEZĂ:
ÎNTRE REPREZENTARE LINGVISTICĂ ȘI REPREZENTABILITATE
PEDAGOGICĂ**

Thameur TIFOUR
Universitatea Laghouat, Algérie
tifourthameur60@gmail.com

Ortografierea corectă a unui cuvânt constituie una dintre abilitățile scripturale pe care învățarea unei limbi străine trebuie să le dezvolte. Ea constă în respectarea structurii morfologice a unei părți a discursului și în restructurarea grafemelor după modelul morfofononemic întâlnit în dicționare. În acest articol, am încercat să analizăm atitudinea profesorilor de limba franceză față de predarea ortografiei și totodată dificultățile întâlnite de elevi în ortografierea corectă a limbii franceze.

Cuvinte-cheie: *ortografie, cuvânt, morfologie, grafem, abilități scripturale*